

LAKEUDEN EKO

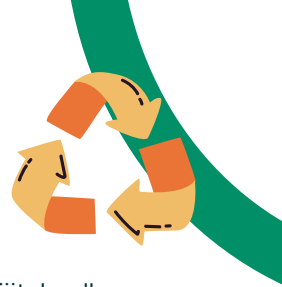
LIMINKA · MUHOS · TYRNÄVÄ · UTAJÄRVI

Lakeuden EKO vuosikertomus ja tilinpäätös 2025

Lakeuden EKO
toimii alueen
jätehuolto-
viranomaisena ja
kehittää alueen
jätehuoltoa

Toimintakertomus

Vuonna 2025 Lakeuden EKO -lautakunta kokoontui yhteensä viisi (5) kertaa. Lakeuden EKOn jätehuollon kehittämisestä sekä käytännön viranomaistyöstä vastasivat palvelupäällikkö Tanja Sarkkinen sekä kiertotalousasiantuntija Henna Silvola, yhteensä 1,5 henkilötyövuoden verran. Kiertotalousasiantuntija hoiti myös palvelupäällikön viransijaisuuksia. Emma Päckilä työskenteli kiertotalousasiantuntijana helmikuuhun 2025 saakka ja sijaisti Henna Silvola tämän hoitaessa palvelupäällikön tehtäviä. Kuntien jäte- ja lajitteluasemien sekä siirtoaseman operoinnista vastasi Kempeleen Jätekuljetus Oy.

Jätehuoltoviranomaiselle osoitetut hakemukset ja ilmoitukset sekä viranomaispäätökset tehtiin Facta Jätehuolto -sovelluksessa. Vuonna 2025 käsiteltiin 126 kompostointi-ilmoitusta. Määrä jatkoi laskuaan edellisvuosista, sillä vuonna 2024 ilmoituksia käsiteltiin 162 kappaletta ja vuonna 2023 358 kappaletta. Päätöksiä jätehuoltomääräyksistä poikkeamiseen tehtiin 65 kappaletta, mikä oli selkeästi enemmän kuin edellisvuonna, jolloin poikkeamishakemuksia käsiteltiin 23 kappaletta. Kasvun taustalla olivat jätehuoltoviranomaisen Utajärvelle lähettämät selvityspyynnot järjestettyyn jätehuoltoon liittymisestä. Selvityspyyntöjen seurauksena useat kotitaloudet hakivat poikkeuksia, pääosin kimppoja. Selvityspyyntöjen postituksia jatketaan vuonna 2026.

Keväällä 2025 saatiin päätökseen uusien jäteasemien suunnitteluhanke. Kunnat rakensivat suunnitelmien mukaiset uudet jäteasemat loppuvuodesta 2025 Tyrnävälle, Muhokselle ja Utajärvelle. Liminkaan uusi kierrätysasema rakennetaan 2027. Kuntalaisilla oli mahdollisuus ehdottaa nimiä jäteasemille, ja lautakunta valitsi ehdotusten joukosta nimeksi Kierrätysasema EKOnurkan. Uusi nimi otetaan käyttöön, kun toiminta siirtyy uusille kierrätysasemille viimeistään 1.3.2026.

Lakeuden EKO uusi loppuvuodesta 2025 ilmeensä sekä julkaisi uudet nettisivut. Tiedottamisessa hyödynnettiin sosiaalista mediaa, Lakeuden EKOn ja kuntien nettisivuja, kuntatiedotteita sekä paikallislehtiä. Vuonna 2025 media huomioi Lakeuden EKOn alueen toimintaa, ja painetuissa lehdissä julkaistiin yhteensä 14 uutista. Kuntaliitteissä Limingassa ja Tyrnävällä EKO julkaisi neljä kertaa. Kaikille jaettava jätehuollon asiakaslehti EKOposti jaettiin toukokuussa, ja Utajärven kunnan mökkitiedote kesäkuussa.

Viranhaltija osallistui vuoden aikana useisiin jätehuoltoalan koulutus- ja yhteistyötilaisuuksiin. Vuoden aikana osallistuttiin muun muassa Jätehuollon ajankohtaispäivään, jätehuoltoviranhaltijoille suunnattuihin infotilaisuuksiin, Pohjois-Pohjanmaan jätealan toimijoiden yhteistyöryhmän tapaamisiin sekä Jätelautakuntien neuvottelupäiville. Lautakunnalla oli mahdollisuus kouluttautua jätelainsäädäntöön ja jätehuoltoviranomaisen työskentelyyn Jätelautakuntien etäkoulutuspäivässä.

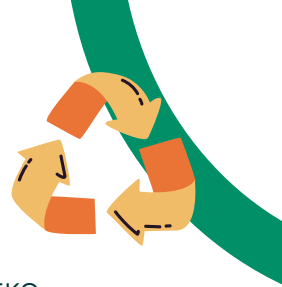
Poistotekstiiliä kerättiin koko vuoden ajan kuntien ekopisteiden yhteydessä. Ahkerasta tiedottamisesta huolimatta keräyskontteihin tuotiin runsaasti sinne kuulumatonta jätettä, kuten mattoja, kenkiä ja alusvaatteita. Tämän seurauksena poistotekstiilien keräyskontit poistuivat ekopisteiltä tammikuussa 2026 ja keräys siirtyi kuntien kierrätysasemille.

Utajärven vaarallisen jätteen kiertävät keräykset toteutettiin touko- ja syyskuussa. Tämän lisäksi kunnat täydensivät jäteasemien aukioloaikoja keväällä ja syksyllä.

Vuonna 2025 Lakeuden EKO valmistautui uuteen sopimuskauteen, joka alkaa 1.3.2026. Valmisteluihin sisältyi kilpailutus, jossa haettiin toimijaa operoimaan jäte- ja siirtoasemia. Kilpailutettu palvelukokonaisuus kattaa jäteasemien asiakaspalvelun, jätteiden vastaanoton, jäteasemiin liittyvän tiedottamisen sekä jätteiden kuljetukset luvanvaraisiin vastaanottopaikkoihin. Kilpailutukseen sisältyivät myös siirtoaseman toiminnot, eli polttokelpoisen jätteen ja biojätteen vastaanotto sekä niiden kuljetukset käsittelypaikkoihin. Palvelu on uudella sopimuskaudella kiinteähintainen, ja jätteistä saatavat tulot kertyvät Lakeuden EKOLle. Sopimuskausi on nelivuotinen ja siihen sisältyy kahden vuoden optio.

Valmisteluihin kuului myös jätteiden vastaanottopaikkojen kilpailutus, jonka perusteella valittujen toimijoiden kanssa Lakeuden EKO tekee sopimukset jätteiden käsittelystä uudelle sopimuskaudelle. Uudella sopimuskaudella Lakeuden EKO vastaa jätteiden käsittelykustannuksista sekä ohjaamisesta vastaanottopaikkoihin. Jäteasemien toiminnot sijoittuvat jatkossa kuntien omistamille jäteasemille, joissa Lakeuden EKO toimii vuokralaisena.

Jätteet ja kierrätys

Kempeleen Jätekuljetus Oy on vastaanottanut kunnan vastuulla olevan yhdyskuntajätteen Lakeuden EKO:n alueella (pois lukien sako- ja liete- ja kaivojen lietteet). Operoija on toimittanut vastaanotetun polttokelpoisen sekajätteen ja biojätteen määräraportit kolmen kuukauden välein.

Jätehuoltoviranomainen seuraa kiinteistökohtaisten jätteenkeräyksen toteutumista jätteenkuljetusrekisterin kautta. Rekisterin tiedot perustuvat alueen jätekuljetusyrityksien toimittamiin keräystietoihin.

Polttokelpoinen jäte ja biojäte

Polttokelpoinen sekajäte ja biojäte on vastaanotettu Limingan Ekokorttelissa (Ratahaka 8b), josta jätteet on toimitettu eteenpäin 100 %:sti hyötykäyttöön. Kaikki polttokelpoinen jäte on toimitettu Oulun Energialle, joka on hyödyntänyt jätteet energiana. Polttokelpoisen jätteen määrä laski edelleen ja oli alhaisin koko Lakeuden EKO:n toiminta-aikana.

Biojäte on toimitettu Gasum Oy:n Ruskon laitokseen, jossa siitä valmistetaan kaasua ja kierrätyslannoitteita. Biojätettä kerättiin 619 tonnia. Määrä kasvoi yli 16 % edellisvuoteen verrattuna. Kunnan järjestämä jätteenkuljetus on selvästi lisännyt biojätteen erilliskeräystä.

Ilmoituksia biojätteen omatoimisesta käsittelystä eli kompostoinnista hyväksyttiin 126 kpl. Yleisin kompostorin koko on 200-300 litraa, ja suurin osa ilmoittajista kompostoi ympäri vuoden.

Jäteasemien ja lajitteluaseman vastaanottamat jätelajit

Asemilla on vastaanotettu sekalaista jätettä (huonekalut, patjat, suuret muoviesineet jne.), rakennus- ja purkujätettä (esimerkiksi eristeet ja seinämateriaalit), käsiteltyä (maalattu, lakattu, pinnoitettu) ja puhdasta puuta. Jätteet on esilajiteltu ja seuloitu, minkä jälkeen kierrätyskelpoiset materiaalit on eroteltu ja toimitettu edelleen hyödynnettäväksi. Uusiomateriaaliksi soveltumaton jäte on hyödynnetty energiana valmistamalla siitä energiaa (REF). Puhdas puu on hakettu erikseen ja toimitettu biopolttolaitoksen polttoaineeksi. Betoni, tiilet ja laatat on murskattu ja hyödynnetty maarakentamisessa 100 %:sti. Näitä jakeita toimitettiin jäteasemille yhteensä 511 tonnia, mikä on 30 % vähemmän kuin edellisvuonna. Sekalaisen jätteen määrä väheni lähes puoleen, rakennus- ja purkujätteen määrä 17 % ja puujätteen määrä 36 %.

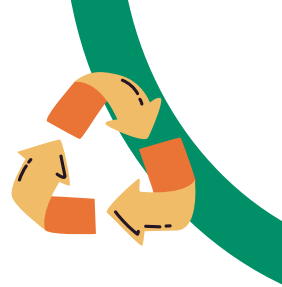
Vaaralliset jätteet (maalit, öljyt, liuottimet jne.) toimitettiin NG Nordicin vaarallisten jätteiden käsittelylaitokselle Riihimäelle. Öljyt kierrätetään mm. voiteluöljyiksi ja teollisuuden polttoaineiksi. SER (sähkö- ja elektroniikkaromu) toimitettiin SERTY:n (SER-tuottajayhteisö) Oulun terminaaliin. SER-romusta erotellaan metallit, lasit ja muovit, jotka kierrätetään uusiomateriaaleiksi. SER:n materiaaleiksi kelpaamattomat jakeet on hyödynnetty energiana. Akut toimitettiin Stena Oy:lle Ouluun. Akkujen sisältämät metallit kierrätetään uudelleen. Kyllästetty puu toimitettiin luvanvaraisiin vastaanottolaitoksiin, joilla on lupa vastaanottaa ja käsitellä kyllästettyä puuta. Laitoksissa kyllästetty puujäte on hyödynnetty energiana. Vaarallista jätettä kerättiin 221 tonnia, mikä on 53 % enemmän kuin vuonna 2024.

Hyötyjätteet, kuten pakkaukset (kartonki, lasi, metalli, muovi) sekä paperi on toimitettu tuottajayhteisön terminaaleihin, joista jätteet menevät uusioraaka-aineiksi. Osa keräyspaperista on mennyt selluvillan raaka-aineeksi. Pakkausjätteitä ja paperia toimitetaan jäteasemille vain pieniä määriä. Poistotekstiiliä kerättiin yhteensä 20,1 tonnia.

Haravointijäte kompostoidaan ja käytetään uudestaan maanparannukseen. Risut ja oksat haketaan tai murskataan ja hyödynnetään lämmitysenergiana Oulun alueella. Risu- ja puutarhajätettä kerättiin 188 tonnia, mikä on 53 % edellisvuotta vähemmän.

Jätteet ja kierrätys

Kiertävä keräys Utajärven kylätaajamissa

Utajärven kylätaajamissa järjestettiin touko- ja syyskuussa kiertävä keräys, jonka keräysautolle tuotiin hyötyjätteitä (kartonki/pahvi, lasi, metalli, pakkausmuovi ja paperi) sekä vaarallista jätettä (sis. SER).

Keräyksen kokonaissaldo oli 2,72 tonnia jätettä. Eniten keräykseen tuotiin sähkö- ja elektroniikkaromua, jota kertyi 1,64 tonnia.

Lääkejätteiden keräys apteekeista

Kotitalouksien lääkejätettä kerättiin apteekeissa ja jäteasemilla. Lääkejäte toimitetaan NG Nordicin vaarallisen jätteen polttolaitokselle Riihimäelle. Vastaanotetun lääkejätteen määrä pieneni hieman edellisvuodesta ollen 2,2 tonnia.

Vaarallisen jätteen, SER-jätteen sekä kyllästetyn puun kierrätysmäärät kasvoivat merkittävästi.

Jokainen oikein lajiteltu jäte vie meitä kohti puhtaampaa ympäristöä.

Kiitos, että pidät huolta!

Suomen pakkauskierrätys RINKI Oy -ekopisteet

Lakeuden EKOn alueella on yhteensä 15 RINKI ekopistettä, joissa kerätään kartonkia/pahvia (15 pisteessä), pakkauslasia (15 pisteessä), pakkaus/pienmetallia (15 pisteessä), pakkausmuovia (12 pisteessä) ja paperia (13 pisteessä). RINKI Oy toimittaa vuosittain Lakeuden EKOn alueelta kerättyjen jätėjakeiden määrän.

RINKI ekopisteiden pakkausjätteiden keräysmäärät nousivat 4,4 %. Pakkausmuovin määrä nousi 11,7 %. Yhteensä RINKI-ekopisteillä kerättiin hyötyjakeita 538,4 tonnia.

Jäteyhtiön nimi	Kunta	Kartonkipakkaukset	Lasipakkaukset	Metalli	Muovipakkaukset	Kaikki yht.
Lakeuden EKO	Liminka	105,1	28,57	16,56	50,75	200,97
	Muhos	82,3	20,84	17,09	51,8	172,03
	Tyrnävä	56,96	17,94	10,74	35,71	121,33
	Utajärvi	17,77	7,35	5,84	13,1	44,06
Kaikki yht. (tonnia)		262,1	74,7	50,22	151,4	538,4

Lisäksi vuonna 2025 kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa kerättiin kiinteistöiltä 134,5 tonnia pakkausjätettä. Koska kyseessä oli ensimmäinen täysi raportointivuosi, vertailu aiempiin vuosiin ei ole tarkoituksenmukaista.

Yhdyskuntalietteet ja sakat

Jätehuoltoviranomainen seuraa umpi- ja sakokaivolietteiden ja sakkojen määriä jätteenkuljetusrekisterin kautta. Rekisteristä saatujen tietojen mukaan lietteiden yhteismäärä vuonna 2025 oli 3670 m³. Rekisteristä saadut tiedot vaikuttavat kuitenkin puutteellisilta, sillä kaikki lietekuljetukset eivät näytä välittyvän jätehuoltoviranomaisen tietoon siirtorekisterin kautta. Yhtenä selityksenä voi olla se, että kaikkia tietoja ei ole ilmoitettu siirtorekisteriin.

Yhdyskuntalietteiden ja sakkojen omatoimisesta käsittelystä ei ilmoitettu jätehuoltoviranomaiselle.

Jätevedenpuhdistamolle toimitetut lietteet puhdistetaan ja palautetaan takaisin luontoon. Jäljelle jäänyt kiinteä osa käsitellään maanparannukseen, kompostoidaan viherrakentamiseen kelpaavaksi mullaksi tai toimitetaan mädätettäväksi.

Tilinpäätös

Lakeuden EKOn talousarvio koostuu toiminnan kulujen kattamisesta. Lakeuden EKolla ei ole rahoitustuottoja tai -kuluja eikä vastattavaa omaisuutta.

Vuoden 2025 talousarviossa toimintatuotoiksi arvioitiin **+189 600 euroa**, josta jätemaksutuottojen osuudeksi arvioitiin **+159 600 euroa**. Toimintatuotoista **+30 000 euroa** arvioitiin kuntien rahoitukseksi kiertotalousasiantuntijan työpanoksesta. Toimintakuluiksi talousarviossa arvioitiin **-193 081 euroa**.

Toteutuneet toimintatuotot olivat **+204 020 euroa** ja toimintakulut **-202 793 euroa**. Tilinpäätös on siten **+1 226 euroa ylijäämäinen**. Ylijäämä jaetaan sopimuskuntien kesken kapitaatioperusteisesti.

Toimintatuotot ylittyivät talousarvioon nähden erityisesti jätemaksutuottojen osalta. Sen sijaan kuntien rahoitusta kirjattiin arvioitua vähemmän, **+19871 euroa**. Palvelujen ostot ylittyivät talousarvioon nähden jäteasemien suunnittelutyön vuoksi. Henkilöstökulut puolestaan alittuivat. Tavaroiden ostot ja vuokrat toteutuivat budjetoidun mukaisesti.

Toimintatuotot		
MAKSU JA MUUT TUOTOT	yht.	204 000 €
Toimintakulut		
HENKILÖSTÖKULUT palkat, sivukulut ja palkkiot	yht.	-94 371 €
PALVELUIDEN OSTOT it-palvelut, tiedotus ja asiantuntijapalvelut	yht.	-98 296 €
AINEET, TAVARAT JA TARVIKKEET	yht.	-1 962 €
VUOKRAT koneet, laitteet, toimisto	yht.	-7 028 €
MUUT TOIMINTAKULUT	yht.	1 137 €
yht.		-202 793 €
Tilikauden tulos		+1 226 €

Jätehuollon perusmaksun kertymä ja käyttö

Perusmaksupalvelut ja kustannusten jakautuminen 2025 (alv 0 %)	
Perusmaksutulot	+138 634 €
Perusmaksun käyttö	-163 425 €
Hallinnolliset kulut	-19 213 €
Jätehuoltoviranomaisen rekisterit	-9 744 €
Neuvonta ja tiedottaminen	-6 262 €
Jätehuollon viranomaiskulut	-87 434 €
Poistotekstiilien keräys	-6 785 €
Jäteasemien suunnittelutyö	-33 985 €
Yhteensä	-24 791 €

Vuonna 2025 perusmaksulla katettiin Lakeuden EKOn lakisääteisiä ja toiminnan kehittämiseen liittyviä tehtäviä, kuten jätehuollon viranomais- ja hallintopalveluja neuvontaa, tiedottamista sekä jäteasemien suunnittelua. Lisäksi perusmaksu mahdollisti Lakeuden EKOn ilmeen uudistamisen ja uusien verkkosivujen käyttöönoton. Kuntalaisilta vuonna 2024 saadun palautteen perusteella toteutettiin poistotekstiilien keräys kuntien keskustoihin. Palvelu jouduttiin kuitenkin väärinkäytösten vuoksi lopettamaan tammikuussa 2026.

Vuonna 2025 perusmaksusta kertyi tuloja +138 634 euroa (alv 0 %), kun perusmaksulla katettavat kustannukset olivat -163 425 euroa (alv 0 %). Perusmaksun kertymä ei siten kattanut kaikkia sille kohdennettuja kustannuksia.

Lakeuden EKOn uusi sopimuskausi alkaa 1.3.2026. Sen myötä kierrätysasemien toiminta siirtyy kuntien omistamille asemille, joilla Lakeuden EKO toimii vuokralaisena. Uudessa mallissa Lakeuden EKO ostaa asemien palvelut palveluntuottajalta kiinteällä korvauksella, ja jätteistä saatavat tulot sekä käsittely- ja kuljetuskustannukset siirtyvät kokonaisuudessaan Lakeuden EKOLle.

Muutoksen ansiosta perusmaksulla katettavat kulut voidaan määritellä aiempaa tarkemmin, ja tavoitteena on, että perusmaksun tuotot vastaavat kustannuksia mahdollisimman hyvin yleinen kustannuskehitys huomioiden. Perusmaksulla rahoitettavat palvelut pidetään vähintään nykyisellä tasolla ja niitä kehitetään kuntalaispalautteen perusteella. Uusien kierrätysasemien toimintaa parannetaan niin, että asiointi sujuvoituu ja laajittelumahdollisuudet monipuolistuvat.

